

Luonnon monimuotoisuuden häviämisen pysäyttäminen vaatii nopeita toimenpiteitä

Tämä yhteenveto esittelee [Suomen kansallisen luontopaneelin](#) ja [IBC-Carbon-hankkeen](#) huhtikuussa 2018 pidetyn työpajan keskeiset viestit Suomen metsäluontoarvojen ja ekosysteemipalveluiden turvaamiseksi. Luontopaneelin ja IBC-Carbon-hankkeen yhteinen näkemys on, että Suomella on hyvät mahdollisuudet toimia ympäristöasioiden kansainvälisenä suunnannäyttäjänä ja toteuttaa nykyistä tehokkaammin [kestävän kehityksen tavoitteita](#).

[IPBES](#) (Intergovernmental Platform on Biodiversity and Ecosystem Services) on tuoreessa raportissaan arvioinut, että elinympäristöjen heikentyminen ja luonnon monimuotoisuuden häviäminen ovat vakavia uhkia ihmiskunnalle. IPBES-paneelin [ennusteiden](#) mukaan vuoteen 2050 mennessä:

- Luonnon monimuotoisuudesta menetetään globaalisti noin 40 prosenttia.
- Elinympäristöjen heikentyminen ja monimuotoisuuden sekä ekosysteemipalveluiden taantuminen yhdessä ilmastonmuutoksen kanssa lisää yhteiskunnallista epävakautta ja konflikteja. Tämä johtaa jopa satojen miljoonien ihmisten pakolaisuuteen, jolla on merkittäviä vaikutuksia Eurooppaan ja myös Suomeen.

Suomessa monimuotoisuuden merkittävin uhka on lisääntyvä puunkorjuu, mikä johtaa tutkimustulosten¹ mukaan paitsi metsien monimuotoisuuden vähenemiseen myös hiilinielujen pienenemiseen. Tämä vaikeuttaa merkittävästi sekä Suomen sitoumuksia [pysäyttää luonnon monimuotoisuuden kato vuoteen 2020 mennessä](#) että [Pariisin ilmastopimuksen](#) toteuttamista.

SUOSITUKSIA PÄÄTÖKSENTEKIJÖILLE

→ Monimuotoisuus, ekosysteemipalvelut ja ilmastonmuutos tulee huomioida kattavasti päätöksenteon eri tasoilla

Hallitusten on kiireesti toimittava ympäristösopimusten edellyttämällä tavalla. Metsien suojelutavoitteiden toteuttamisessa [Metso-ohjelman](#) rahoituksen lisääminen on keskeistä. Rahoitusta tarvitaan lisää myös elinympäristöjen [15 prosentin ennallistamistavoitteen](#) toteuttamiseksi. Uusien kannustinjärjestelmien avulla voidaan edistää myös metsien hiilensidontaa. Elinkelpoisen maapallon säilyttäminen jälkipolville velvoittaa monimuotoisuutta heikentävien toimialojen lisäksi meitä kaikkia aktiivisuuteen ympäristön hyväksi.

→ Monimuotoisuuden turvaamisen ja ilmastonmuutoksen hillinnän tavoitteita ja keinoja tulee tarkastella yhdessä

Vanhoiden metsien suojelu ja turvemaiden jatkuvapeitteinen metsänkasvatus hyödyttävät samanaikaisesti sekä ilmastonmuutoksen hillintää että monimuotoisuuden turvaamista. Samoin vaikuttavat ennallistamistoimet kannattamattomasti ojitetuilla soilla, joita on Suomessa arvioitu olevan lähes miljoona hehtaaria. Tilanteissa, joissa erilaiset tavoitteet ovat ristiriidassa, tulee toimia siten, että monimuotoisuuden turvaamisesta ei tingitä.

→ Monimuotoisuuden turvaamista voidaan edistää elinympäristöjen lisäsuojelulla, ennallistamisella ja luonnonhoidolla

Metsänomistajille tulee jakaa entistä kattavammin tietoa [talousmetsien luonnonhoidosta](#), vaihtoehtoisista metsänkäsitteilytavoista ja [FSC](#) (Forest Stewardship Council) -sertifioinnin hyödyistä. Kaikkia sertifiointijärjestelmiä tulee kehittää ekologisen kestävyuden näkökulmasta. Metso-ohjelmasta tulee tehdä pysyvä osa suomalaista metsätaloutta ja se tulee laajentaa kattamaan myös muut kuin metsäiset elinympäristöt.

¹ks. esim. EASAC 2017. [Multi-functionality and sustainability in the European Union's forests](#). EASAC policy report 32.

Eyvindson, K. ym. 2018. Mitigating forest biodiversity and ecosystem service losses in the era of bio-based economy. *Forest Policy and Economics* 92: 119–127.

[IBC-Carbon-hankkeen tilannekuvaraportti](#)

Pohjanmies, T. 2018. [Trade-offs among intensive forestry, ecosystem services and biodiversity in boreal forests](#). University of Jyväskylä, 53 s.

Soimakallio, S. ym. 2016. Climate change mitigation challenge for wood utilization – the case of Finland. *Environmental Science & Technology* 50(10): 5127–5134.

Mikä on **LUONTOPANEELI?**

Suomen kansallinen luontopaneeli edistää tieteen ja poliittisen päätöksenteon välistä vuorovaikutusta monimuotoisuutta ja ekosysteemipalveluja koskeissa asioissa. Luontopaneeli toteuttaa osaltaan kansainvälisen IPBES-paneelin (Intergovernmental Platform on Biodiversity and Ecosystem Services) tavoitteita kotimaassa. Hallitusten välinen IPBES vahvistaa tieteen ja poliittisen päätöksenteon välistä vuorovaikutusta luonnon ja ihmisen hyvinvoinnin turvaamiseksi tuottamalla kattavia synteisiraportteja tieteellisestä tiedosta.

Ympäristöministeriön asettama luontopaneeli aloitti toimintansa toukokuussa 2015. Paneelin puheenjohtajana ensimmäisellä toimikaudella 2015–2018 toimii professori Jari Niemelä Helsingin yliopistosta. Monitieteisessä luontopaneelissa on 20 jäsentä yliopistoista, tutkimuslaitoksista, Suomen Akatemiasta ja aiheen kannalta keskeisistä ministeriöistä.

LISÄTIETOA:

Kansallisen luontopaneelin kotisivut: syke.fi/luontopaneeli

Kansainvälisen IPBES-paneelin yhteenveto päätöksentekijöille elinympäristöjen heikentymisestä ja ennallistamisesta: <https://bit.ly/2KSdRV3> ja raporttien suomenkieliset tiivistelmät: <https://bit.ly/2JdPPGS>

Mikä on **IBC-CARBON?**

Metsäluonnon monimuotoisuuden suojeleminen ja hiilen sitominen muuttuvassa ympäristössä (IBC-Carbon) on Strategisen tutkimuksen neuvoston rahoittama hanke, joka kehittää ratkaisuja metsien kestävämpään käyttöön. IBC-Carbon tuottaa mallinnukseen ja kaukokartoituksella kerättyihin aineistoihin perustuvaa tietoa metsien erilaisista arvoista: monimuotoisuudesta, ilmastonmuutoksen hillinnästä ja ravinteiden pidätyskyvystä vesiensuojelun tarpeisiin. Hankkeessa toteutetaan päätöksentekoa tukevia analyyseja siitä, voidaanko näitä arvoja turvata optimaalisesti samoilla alueilla ja miten alueiden välinen kytkeytyvyys tulisi huomioida. Analyysit kattavat koko Suomen, ja niissä vertaillaan erilaisia ilmastonmuutosennusteita ja metsänhoidon menetelmiä.

Lisäksi hanke kehittää kannustinjärjestelmää, jolla monin tavoin arvokkaita metsiä voitaisiin turvata metsänomistajien vapaaehtoisuuteen perustuen. Hankkeessa selvitetään, millainen metsien turvaamisen kannustinjärjestelmän tulisi olla, jotta se kattaisi monenlaisia hyötyjä ja olisi hyväksyttävä niin metsänomistajien kuin hallinnonkin näkökulmasta.

LISÄTIETOA:

IBC-Carbon-hankkeen kotisivut: www.ibccarbon.fi

IBC-Carbon-hankkeen tilannekuvaraportti, jossa lisää aihepiirin tutkimuskirjallisuutta: <https://bit.ly/2s9cmtW>